

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 5. juna. Istočno i jugo-istočno bojište: Nepromijenjeno.

Talijansko bojište:

Južno od Jamiana — na po pu-
ta između Tržica (Monfalcone) i
Hermae — osvojile su naše če-
te poslije po osnovi spremjenoga i
provedenoga protiv napada jedan vrlo
veliki dio rovova, koje su Ta-
lijani bili u ovom odsjeku
zauzeli prije dvije sedmice.
Uzalud je neprijatelj bacio svoje
pričuve (rezerve) u boj, koje je dopremao
pleške i automobila. U borbi, koja
je potrajala dan i noć, a koja se jutros
zbog dolaska novih neprijateljskih pri-
čuva razvila do najveće žes-
tine, ostala je naša junačka
pješadija pobjednicom na ci-
jelom frontu. Neprijatelj je
svagdje odbijen.

Nijesu uspjeli ni pokušaji Talijana,
da svojim napadima kod Kostanje-
vice, na Falji Hribu i istočno od
Gorice odierete svoje južno krilo, a
sve zbog hrabre odbrane naših četa.

Broj jučer kod Jamiana za-
robljenih Talijana iznosi 171
časnik i 6500 vojnika; računaju
ovamo broj zarobljenika iz posljednjeg
izveštaja zarobljeno je svega 22.000
talijanskih vojnika, svakako vrlo
velik broj u jednoj čisto od-
branbenoj bitci.

Kod Cortine d'Ampezzo
svačija je u vazdušnoj borbi jedna ne-
prijateljska dvoplošna letilica.

Načelnik glavnog stožera.

Događaji na moru.

Kb. Beč, 5. juna.

Noću između 3. i 4. juna neprija-
teljska podmornica je torpedovala u
sjevernom Jadranskom moru našu torped-
njaču, koja je potonula. Veći dio po-
sade je spašen.

Pogled u budućnost.

Car i kralj Karlo stoji posred zbl-
lje. Vrijeme, koje prolazi bez daha, koje
svakom satu sadašnjosti udara pečat
velikih događaja, nailazi u njemu vla-
daoca, koji umije da se kreće u njemu
i da drži s njime korak. Makar su se
ratni događaji kad-kada mnogo istica-
li, makar su izbijala politička iznenađe-
nja: u jednom je času mladi monarh
stvorio sebi lične veze sa svim, što je
bilo okupilo srce i misli njegovih nara-
da. Ponajprije je stajao u redovima

Brusilov — vrhovni zapovjednik ruske vojske. Uspješan protivnapadaj c. i k. četa kod Jamiana.

svojih vojnika, živio i borio se s njima.
Poslije ga je sudbina iznenada podigla
na prijesto i on je veselo i čvrste vo-
lie stupio u novo svoje zvanje. Nije
potrajalo dugo i znak njegove ličnosti
stajao je preko svijui stvari, koje su
imale uticaja na sudbinu i odluke u mo-
narhiji. Njegova uvijek budna volja
provlačila se kao crvena nit kroz rad
mnogih, koji su se s ponosom i vese-
liem na njegovoj strani trudili za zajed-
ničku stvar, provlačila se dalje do pos-
ljednjega — do rezultata. Kraj toga
polazio je on prirodno i smjerno putem
Božije volje. Svečanosti u Budimpešti,
prijestona besjeda u Beču — sjaj obi-
ju ovih događaja, još danas živi nad
Austro-Ugarskom. A kraj toga jednako
prirodno i jednostavno otvara on sebi
srca svojih naroda. Ugarski gradič
Gyöngyös stajao je još u plamenu, kad
je na mjesto nesreće stigao On sa svo-
jom prejasnom suprugom. Još je bijes-
nila deseta bitka na Soči, a uzvišeni
supružnici djeluju i griju već među
pobjednicima. Svagdje je Njegova vo-
lja, svakuda ga vodi Njegovo pravo
djelo i u pravi čas.

Sada je inicijativom monarha po-
dignut novi stub, koji će u zajednici sa
ostalima nositi na sebi zgradu naše
budućnosti. Kao car austrijski osnovao
je on novo ministarstvo za narodno
zdravlje i socijalnu skrb. Za-
pravo je bezvučna riječ „novo mini-
starstvo“, ako je slušamo samo od pri-
lika i bez pozornosti. U ratu su nova
ministarstva izbijala iz zemlje kao gli-
ve poslije kiše, a osobito su u tom po-
gledu bili pravi majstori naši neprijate-
lji. U zemljama sporazumnih sila stvo-
rena su razna ministarstva: ministar-
stvo za municiju, ministarstvo za obranu
od vazdušnih napada, a u Italiji je
osnovano najsmišelnije ministarstvo,
ministarstvo za neoslobodjene krajeve.
Kod naših neprijatelja ova je manja
slavila prave orgije. Bijesna želja za
uništenjem središnjih vlasti radjala je u
zemljama sila sporazuma same nakaze,
mjesto zrelih misli i djela. I u tome je
razlika. Car austrijski razložio je u
Previšnjem Svom računom pismu na
grofa Clam-Martinica jasno, što On
očekuje i želi od novog ministra. U tek-
stu ovog dokumenta nekoliko riječi ka-
zaju sve: sprječavanje i suzbijanje
ratnih bolesti, socijalna skrb, narodno

zdravlje, briga za omladinu, pitanje sta-
nova, socijalno osiguravanje... i
svakome je poznato što mladi vladac
želi posljednjim svojim naredjenjem.
Svako osjeća, da se tu radi o budućno-
sti, makar još traje rat. Svako vidi da
Njegovo Veličanstvo već danas gleda
u budućnost, u ono vrijeme, koje skoro
mora doći i da već danas gradi temelje
ove budućnosti. I u tom leži razlika: da
On već gradi, dok drugi još samo raz-
zoravaju.

Novo monarhovo djelo zasiže du-
boko u socijalne probleme sadašnjosti.
Briga za omladinu bila je uvijek pita-
nje, za koje su se mnogi brinuli, a na-
rodno zdravlje je članak, kojeg još ni-
ko nije dovršio. Značajan je simptom,
da je Njegovo Veličanstvo izabralo
upravo ova dva važna momenta kao
polaznu tačku svom radu. Nema sum-
nje, da su Njegovu odluku potkrijepili
savjetom mnoga uplivna lica. Ali već
sama ta činjenica dokazuje rijetko i
toplo razumijevanje narodnih potreba.
Nije uzalud On posjetio sve narode
svoje monarhije i istražio vrela iz ko-
jih će da izvire sreća pojedinaca i bla-
gostanje države. Sigurno nije uzalud
On zavirio u oči svoje uzvišene supru-
ge i djece i ovdje doznao da najveća
bлага života ne leže u spoljašnosti, ne-
go rastu duboko u zdravom tijelu i
zdravim srcima i da ima samo jedno za-
dovoljstvo na svijetu i da samo unu-
tarnja harmonija radja snage, koje mo-
gu da budu na korist pojedinaca i cje-
line. Ova crta prave čovječnosti, koju
car i kralj Karlo učil pojmati iz
sebe samoga, ovo osjećanje sa svima,
ovo razumijevanje malih, a zapravo
velikih problema svakodnevnoga ži-
vota: sve to već danas oertava sa jakim
potezima Njegov lik u povijesnici Nje-
govih zemalja. Njegov pogled, kojega
danas on iz potoka krvi baca u bu-
ućnost, u jedno je vrijeme pogled vla-
daoca i oca. Njega vodi jako i plemenit
srce, hiljada puta vrijednije od pu-
stih fraza govorničkih otadžbenika.

Njihova Veličanstva u Villachu.

Kb. Beč, 5. juna.

Njihova Veličanstva stigla su 4. o.
mj. iz Trsta u Villach. Njegovo Ve-
ličanstvo posjetilo je koruški front, a
Njzino Veličanstvo je u to vrijeme
posjetilo bolnice. Vladalačkom paru pri-
redjene su posvuda oduševljene ova-
cije.

Austro-Ugarska.

Vijećanja u Budimpešti.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Budimpešta, 5. juna.

Zajednički ministar finansija pro-
dužio je danas svoja konferisanja.
Prije podne je poduzeo konferisao s
bivšim predsjednikom sabora Na-
vayom i s grofom Esterhazyem.

Iz austrijskog carevinskog vijeća.

U petak govoriće ministar
predsjednik grof Clam-Mar-
tinic.

Kb. Beč, 5. juna.

U poslaničkom domu otpočelo je
savjetovanje o izmjeni poslovnika re-
da. Zakonski prijedlog će se riješiti u
jednoj sjednici. Gospodski dom će u
sutrašnjoj svojoj sjednici hitnim putem
riješiti prijedlog o izmjeni poslovnika.
Iduća sjednica poslaničkog doma
biće u petak s novim poslovníkom.
Na dnevnom je redu proračunski pro-
visorium, kojim će prilikom mi-
nistar predsjednik grof
Clam-Martinic dati najav-
ljenu vladinu izjavu.

Pokret za slobodu malih naroda.

Obrazovanje litavskog
savjeta.

Kb. Berlin, 5. juna.

Wolfiov ured javlja iz glavnog
stana od 30. maja: Vrhovni zapovjed-
nik Ost dozvolio je, da se obrazuje
litavski povjerenički sa-
vjet, u koji treba da udju najugledniji
ljudi iz Litave.

Pred novu ofenzivu na zapadu.

Kb. Berlin, 5. juna.

Listovi utvrđuju, da nezdoljni po-
ložaj goni sporazumne sile, da poslije
propale proljetne ofenzive pokušaju
svoje napade na kojoj drugoj strani.

„Lokalanzeiger“ velli, da je s nje-
mačke strane utvrđeno, da je neprija-
telj iz fronta izvršio razmjestanje svojih
četa i da su na mjestu posljednjih
teških borbi neprijateljske linije slabije.
Englezi su svoje čete razmjestili pre-
ma sjeveru, tako da je francuska voj-
ska morala ponovo zauzeti odsjek za-
padno i sjeverozapadno od St. Quen-
tina, koji se do sad nalazio u rukama en-
gleske vojske.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).
Beč, 5. juna.

Neki listovi javljaju sa zapadnoga
bojišta, da se iz engleske topničke

pripreme kod Wytschaete-a mo-
ra zaključivati, da se Englezi spre-
maju na novu ofenzivu. Ovdje se nje-
mački front jako uvija u engleski
front. Zemljište je ravno. Jedina je
veća visina 162 liza engleskog fronta,
koja pruža vanredno dobar vidik iz
njemačkog fronta. Drži se, da će ne-
posredni cilj nove engleske ofenzive
biti, da oslobodi Ypern, kako bi u
isto vrijeme bio moguć pritisak sa
sjevera na Lille. Nijemci se medju-
tim spremaju da Engleze dostojno
dočekaju između Bullecourta i
mora.

Mogućnost primirja sa Rusijom.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 5. juna.

Veliku je pažnju pobudilo shva-
ćanje ruskog ministra za poljoprivre-
du Černova o daljem vođenju
rata. Iako je on u pitanju zasebnoga
mira jednakoga mišljenja sa svojim
ministarskim drugovima, vjeruje on
u mogućnost, da Rusija sa
svojim neprijateljima ut-
nači primirje. Nije isključeno, da
bi ovo shvaćanje moglo izazvati
sлом u sadanjoj vladi.

Sloboda mora.

Plovidba naših trgovinskih brodova.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Budimpešta, 3. juna.

„Vilag“ javlja: Pošto su podmor-
nice znatno smanjile opasnost kojom su
neprijateljski brodovi grozili slobodnoj
plovidbi, to se riječko pomorsko plo-
vidbeno društvo „Adria“ odlučilo, da
s nekoliko svojih brodova, koji su se
sklonili bili u neutralna pristaništa, pre-
duzme plovidbu. Tako je parobrod
„Arad“ upućen iz Amsterdama u
Rotterdam, odakle će robom natovaren
otploviti u zaliv Gelfe. Parobrodu je
ukazano izvjesno osiguranje protivu
opasnosti od podmornica.

Pokret za mir.

Stockholmska konferencija.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“).
Stockholm, 5. juna.

Sinoć je bila konferencija s nje-
mačkim izaslanicima. Danas su otpo-
čele konferencije s holandsko-skandi-
navskim odborom. Većina ugarskih
izaslanika je juče otputovala, tako isto
i većina bugarskih. Sakazov je
ostao ovdje radi stručnog konferisanja
s Legationom.

Podlistak.

Čivtina ljubav.

Jednoga jutra, odmah po Sv. Nikoli
kucnu neko na moja vrata. Ja ih otvorih,
a predomnom se pojavio jedna devojčica,
goseći u ruci jednu ceduljicu.

— Pozdravila vas gospodjica Mica, i
molila je, da oko deset sati dodjete njenoj
kući, i poklonivši se umiljato, devojčica
otrča. Otvorim cedulju i pročitam:

Dragi gospodine Zarko! Smatrajući
vas kao dobrog i iskrenog prijatelja naše
kuće, a naročito i kao druga moga po-
kojnog brata od tetke Marka, molim vas
za dobrotu, da u deset sati budete kod
nas, jer imam da govorim s vama o jednoj
veoma važnoj, a po mene i sudbonosnoj
stvari. Molim vas da neizostavno dodjete.
Mi i dalje stanujemo na Dorćolu u ulici
V... srdačno vas pozdravlja, vaša M.
Lazićeva.

Gospodjica Lazićeva bila je moja stara
poznаница, u njihovu sam kuću češće do-
lazio, naročito za života njenog brata od
tetke Marka, koji je siromak poginuo u
burskom ratu. Kuća je bila čimovnička,
ugledna i skromna. Gospodjica Mica imala
je majku i stariju sestru udatu za direk-
tora.

— Sta li me zove, mislio sam u sebi?
Prva mi je misao bila da je zbog namirnice
Alime u ovome razmišljanju prekide njeno
naglašavanje kako ima da govori o jednoj
vrlo, vrlo važnoj po nju stvari. Sta to može

biti, nisam mogao pogoditi, ali sam ra-
čunao skoro ču stići pa ću kaznati u čemu
je stvar. Do deset časova imalo je vre-
mena i ja požurih da moj staroj prijate-
ljici N. N. kupim maet jer mi već ne-
delju dana prebacivaše, kako sam joj obe-
ćao učiniti tu uslugu. Morao sam ići tram-
vajem čak do Djerma kod jedne žene
koja ima „koncesiju“, kako ona govoraše,
i koja je nabavljala namirnice iz sme-
derevskog okruga. Bio sam srećan te kon-
cesionarku Daru zateknem kod kuće, ku-
pim gdje N. N. tri kilograma masti, ali
pošto naidjem na lepu slaninu, uzmem je-
dan kilogram slanine da obradujem gdjeću
Micu, a u isto doba da se opravdam kod
njene majke, jer ih nisam godinu dana
iz naročitog uzroka posjećivao. Oko de-
set sati dodjem pred stan gospodje L...
Stara g-dja nije bila kod kuće, te mi sama
gdjica Mica otvoril vrata i srdačno mi
zahvali što sam se odazvao njenom po-
zivu i tačno došao na određeno vreme.

E veoma vam hvala što ste tačno do-
šli. Ja sam, znate, odredila ovo vreme, jer
mama nije kod kuće, a ja s vama imam
da govorim o takvim stvarima, za koje
mama ne sme znati, a ona će tek pred
samo podne doći kući, otišla je na parastos
pok. Mitroviću. Utisak, koji sam mislio po-
stići kad sam joj pokazao slaninu, nije
bio veliki, na moje veliko iznenađenje.

— Vrlo sam vam zahvalna na pažnji,
reče ona, primajući slaninu, ali niste se
moralo truditi i trošiti, jer mi smo dovoljno
snabdeveni namirnicama. Ali o tome ću
vam već pričati, uz ostalu moju ispostu,
završi Mica, ljupko posmatrajući moju za-

čudjenost. Ušli smo u toplu sobu. Na polju
beše mećava i sumorno zviždanje vetra
koji ledi srž u kostima. Soba u kojoj smo
sedeli bila je divno nameštena. Ona, od-
mah, čim sam stupio u sobu, namesti
dve stolice kraj stola za mene i nju, na-
mesti vatru u furu, stavi pred furu
zaklonjač, kojim zakloni furu, po tom
ode u kuhinju noseći u rukama kafu sa
šoljama i kutiju sa cigaretama. Zatim sede
smešeći se, a njene crne obrve, pune u-
roka i lepote, digose se naglo naviše, kao
dve male zmije praveći izvijen luk. Njeno
strasno srce i njen ubedjeni duh ne beše
se, ipak, za tako dugo vreme izmenio. Retki
sanjači, strogi kritičari lepote, videli bi,
u ovoj skromnoj djevojci, nečega antičkog.
Ali ona beše tužna. — Ah! sve je taština
i kukavičluk — reče ona. Sve se klanja
novcu i uspehu!

— Kakav je običaj, g-djice, odgovo-
rih ja.

— Vi još verujete u vrlinu?
Svaka vrlina prelazi u n-ku manu.
Ko kaže da je smiren, on je pritorvica, ko
kaže da je pošten, lopov je, ko kaže da
je pametan, glupak je! Vrlina je presna
laž. Ne verujte u ono sto ljudi sami za sebe
kažu.

— Za ovo dugo vreme od godine dana
stekla sam veliko iskustvo i dobru prakti-
čnu školu. Imam da vam ispričam —
gospodine Zarko, čitav jedan roman moga
života, a u isto doba, zamoliću Vas, za sa-
vet, pa i za pomoć, a uverena sam da mi
ni jedno od toga nećete odbiti. Ja joj se
ljubavno stavih na uslugu, tvrdeći da ću
učiniti sve što budem mogao, i da u moju

dobru volju ne treba ni malo da sumnja.
Kad smo popili kafu, ona otpoče pričati
svoj „roman“.

— Vi znate g. N. N. pisara mi-
nistarva J. D.?

— Kako da ne znam, odgovorih, to je
moj školski drug i odličan prijatelj.

— Da li što znate o našim odnosima?

— Znam toliko da vas odavno volim,
i da je nameram da se oženi s vama.

— To je tačno. I ja njega iskreno vo-
lem samo je rat omeo da se venčamo.
Zajedno smo begali do Kruševca, i tamo
sam ja sa majkom, zetom i sestrama os-
tala, a on kako čujem, otišao dalje do
Prizrena. Da li mu je ispalo za rukom da
se dočepa Italije, ili je ostao tamo, ili je
ipak otiran, neimam pojma.

On, izvorno, nije imao mogućnosti da
mi se javi, a uverena sam da bi to učinio,
jer znam da mu je ljubav iskrena. Jedino
me po kadgod obuzme strah da nije propao
na putu, da nije bolestan, ja se borim pro-
tiv same takve pomisli.

— Pa jeste li davali oglaš za njega.
Što se ne obratite na Premovića u Zenevi
III na zenevski biro? upitah je ja.

— E, tu i jeste muka. Prvo je nez-
godno, da ja kao devojka produžim tak-
ve korake, jer vi znate naše pojmove i ka-
kav je naš svet, a drugo, i kad bih htela, ne
bih smela, jer se ispričao jedan drugi, i
zbog toga sam vas i zvala.

— Kakav drugi? upitah začudjeno.
I zbilja sam bio u čudu. Gdjica Mica, bila
je ne samo lepa devojka: srednjeg rasta,
vitka, crnomanjasta, sa malim mladežem na

levom obrazu, već i vrlo čvrstoga karak-
tera devojka.

— Ne bojte se, prekide me ona, taj
drugi ne uziva ni malo moje simpatije,
ja ga ne marim, ali mi se on silom nameće,
i što je najgore, mama, mama je na njego-
voj strani.

Inače veselo i ljupko lice gdje Mica
pomračilo se i kao oblak predje preko nje-
noga čela. Nastala jedna trenutna nemog
ćutanja. Osjećao sam kako je teško devo-
jačkoj duši, slušao sam o dramskom kon-
fliktu između strasti i dužnosti i da ne bih
ovde svečano trenutke prekidao gledao sam
dugo na jednu sliku koja visiaše o zidu
i koja me je dugo u mislima zainimala.
Za sve to vreme ona se nalazila u jed-
noj vrsti bunila. Sneg na polju beše pre-
stao. Decembarsko hladno sunce sve sjaj-
nije pomaljalo se iza oblaka, i njegova sve-
tlost pomešana s belim odbleskom snega
na zemlji, davalahe sobi neki mračan izgled.
Naposletku ona se trže i nastavi dalje
govoriti:

— Moj je položaj neobično težak i
delikatatan. Vi znate moju mamu, ona je
dobra ali je tvrdoglavija i žena stariju-
skog kova, stalno mi govori: kakva lju-
bav, to nije ništa, kako u naše doba nije
bilo ljubavi, pa su opet brakovi bili ve-
srećni. Roditelji izaberu svojoj deci ve-
renike, pa šta nam je bilo rdjavo. Al
sad, te baloviti, te žuroviti, pa ljubav, pa
pisma, pa romani i opet žene beže od
muževa, i muževi od žena. Nikako ne
mogu da je razumem i da joj objasnim
u čemu je stvar i kako se mi, nov svet,
ipak u boljem pravcu razvijamo.

Kb. Stockholm, 5. juna.

Vijećanja sa njemačkom socijalističkom većinom, do kojih je imalo doći danas, odgođena su do preksutra.

Ruski haos.

Ugovori Rusije sa sporazumnim silama. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. juna.

Iz Amsterdama se javlja, da je Henderson otišao hitno u Rusiju u svrhu, da bi u svakom slučaju spriječio obnarodovanje ugovornih dokumenata između Rusije i sporazumnih sila. U diplomatskoj politici Rusije vidi Engleska opasnost za sporazumne sile.

General Brusilov — vrhovni zapovjednik ruske vojske. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 5. juna.

Prema vijestima iz zvaničnog iznora, privremena vlada je stavila generala Aleksejeva na raspoloženje, a na njegovo mjesto je postavila za vrhovnog zapovjednika generala Brusilova. Kao nasljednik Brusilova na jugozapadnom frontu imenovan je general Gurkov. General Aleksejev je uklonjen zbog njegovih izjava na kongresu izaslanika fronta. Tom je prilikom general rekao, da želja za mir bez aneksija i ratnih odšteta nije ništa drugo nego jedna utopijska fraza. Zbog toga je nega žestoko napao list „Izvestija“ i tražio da se ukloni, opravdavajući svoj zahtjev time, što je general Aleksejev bez naredbe i kao nenadležan određivao ratne ciljeve.

Anarhija u Finskoj raste. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. juna.

Iz Kopenhagena se javlja: U Finskoj zemlji štira sve veće razmjere. U cijeloj zemlji vlada štira i potpuna anarhija. Po zapovijesti štiračaka morala se u Aboi obustaviti plovidba. Štiračaci kontrolišu poštu, brzojave i arnisku upravu, dozvoljavaju samo unos životnih namirnica. Izlaze samo socijalistički listovi. Senat je potpuno nemoćan. Gradsko vijeće je od štira napušteno u opštinskom domu.

Opozicija protiv Kerenskoga. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Rotterdam, 5. juna.

„Daily News“ javlja iz Petrograda, da su dojam govora, koji je Kerenski držao ruskim vojnicima, drugi govornici često obesnažili. Kerenski protivnici su rekli, da ne postoje zajedničke izjave saveznika o ratnim ciljevima i da Kerenski samo razbuktava vojsku, da preduzme ofenzivu protiv Niemaca prije no što je stekao sigurnost, da se samo Njemačka mora razumiti.

Nova kriza?

Kb. Rotterdam, 5. juna.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Petrograda: Organ radničkog i vojničkog saveza ponovno traži, da se sporazumne sile slože u pitanju o ratnim ciljevima. Pristalice ekstremnog pravca pitaju, kakav upravo uticaj ima koaliciona vlada na mir. Dopisnik „Daily News“ a misli, da predstoji nova kriza.

Bojazan francuske štampe zbog najnovijih događaja u Rusiji. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Bern, 5. juna.

Francuska se štampa živo bavi posljednjim događajima u Rusiji i pi-

še, da unutarnji položaj Rusije daje povoda za ozbiljno razmišljanje. Tako „Le Journal“ izvodi, da se više ne radi o sporu između privremene vlade i radničkog saveza, nego o sporu, koji je izbio u samom savjetu. Stoga se razloga ima pripisati sadašnjoj krizi u Rusiji veće značenje nego kakvoj jednostavnoj ministarskoj krizi.

Wilsonova poslanica Rusiji. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Bern, 5. juna.

„Petit Parisien“ javlja iz Washingtona: Poslanica Wilsonova Rusiji odatla je 2. juna. Njezina sadržina će se u skoro objaviti.

Rusija i njeni saveznici.

Značajan ugovor sa Japanom protiv Engleske. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Rotterdam, 5. juna.

Prema „Maasbode“ javlja „Ruskoje Slovo“, da je prije godinu dana zaključen između Rusije i Japana tajni ugovor za slučaj, ako bi došlo do sukoba između Rusije i kojeg drugog saveznika. Tim se ugovorom daju Japanu važni ustupci naravn položaja Engleske i Amerike na dalekom istoku.

Pobune ruskih vojnika u Francuskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Bern, 5. juna.

Govoreći o položaju u Rusiji, piše „Journal de Geneve“ između ostalog: Pošto je među ruskim četama u Francuskoj izbio vrijetje, a dijelom i štira više i pobuna, to je Kerenski mislio, da se svi elementi koji bune, moraju nemilosrdno pobijati. U drugoj vijesti veli list, da je štira u izvjesnim dijelovima Finske dobio opasan karakter.

Zvanično izjašnjenje Engleske. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Stockholm, 5. juna.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Londona, da će se vlada, na osnovu referata Andersona, u toku ove sedmice zvanično izjasniti o ruskom položaju. Anderson je u Petrogradu stekao neposrednih utisaka.

Nasljednik Izvoljskog. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Paris, 5. juna.

(Havas.) Ruska vlada je poslaniku Izvoljskom uvažila ostavku i odredila savjetnika poslanstva Sevastopolova, da vrši dužnost odpravnik poslanstva.

Uzroci odstupanja Konovalova. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Basel, 5. juna.

„Agence Havas“ javlja iz Petrograda: Ministar trgovine Konovalov označava kao uzrok svoje ostavke krizu, koja industriji prijete, nestanak discipline u zemlji, mjere koje ministar rada namjerava preduzeti radi kontrole industrijskih uređenja i najzad njegovo uvjerenje, da sadanja vlada mora svoje mjesto ustupiti jednom čisto socijalističkom ministarstvu. Još se ne zna, koja će ličnost zamijeniti Konovalova.

Ruska vojska potpuno spremna. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Kijev, 5. juna.

Odgovarajući na izjave pojedinih vojničkih izaslanika, rekao je ministar vojni Kerenski ovo: Pošto sam propustovao cijelu Rusiju i front u stanju sam da ntv-

dim, da sve pojave, koje su do sad smatrane kao znak ropca naše vojske, nijesu bile ništa drugo, nego porođajne muke nove ruske države. Ja vas mogu uvjeriti, da je ruska vojska i pored nestanka stare discipline, pojačana u snazi disciplinom, koja je potekla iz osnove novog samopouzdanja. Mogu jednom za svagda izjaviti da su bratimljenja potpuno nestala. Poslije ovoga su mnogobrojne čete, koje su se nalazile sakupljene van grada, prošle svečano pored Zarenskog, kličući mu oduševljeno.

Kolčev ostaje zapovjednik crnomorske flote. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Bern, 5. juna.

Lyonski listovi javljaju: Mjesni radnički i vojnički savjet u Sevastopolju napisio je zapovjednika grada Petrova, koji je vršio vojnička naredjenja admirala Kolčeva, zapovjednika crnomorske flote. Savjet nije odobrio da se Petrov odmah pusti u slobodu, zbog čega je admiral Kolčev brzojavim putem podnio svoju ostavku. Ministar Zareti dobio je od vlade naredbu, da odmah odputuje u Sevastopolj i da spor izravna. Prema posljednjim vijestima zahtjev Kolčeva neće se ispuniti. On će istina ostati na svome položaju, jer mu je vojnički odbor crnomorske flote izjavio povjerenje.

Neograničeni podmornički rat. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Potopljeni brodovi. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Berlin, 5. juna.

Wolffov ured javlja: U zabranjenoj zoni oko Engleske potopljena su 4 parobroda i 2 jedrenjaka. Među potopljenim parobrodima se nalazi engleski parobrod „Middlesex“, 7265 tona. Veličina, imena i tovari ostalih brodova nije se moglo utvrditi.

Dva plovidbena preduzeća četvornog sporazuma obustavljena. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 5. juna.

„Neue Züricher Zeitung“ javlja: Plovidbena služba „Perisular orientat naval Company“ između daljnje istoka i Evrope obustaviće se krajem juna, tako isto i služba „Messagerie maritimes“, dakle dva najveća engleska i francuska plovidbena preduzeća. Uzrok je ovim mjerama opasnost od podmornica u Sredozemnom moru, a drugi je u povećanoj upotrebi trgovinske flote zbog ratnih potreba.

Pitanje ishrane sporazumnih sila i neutralaca. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Amerika nema žita. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Rotterdam, 5. juna.

„Nieuwe Courant“ javlja iz New-Yorka: Kontrolor životnih namirnica Coover je izjavio, da je sporazumnim silama potrebno 840 milijuna bushela žita, a neutralcima 500 milijuna. Sjedinjene američke države i Kanada međutim mogu dati samo 500 milijuna. Ako bi se ozimnja pšenica oporavila, onda bi višak možda iznosio do 800 milijuna. Coover predlaže, da se izvoz i cijene stave pod nadzor.

Rezervna hrana u Engleskoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Gubitak njemačkih podmornica i njihovo brojno povećanje. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Haag, 5. juna.

„Nieuwe Courant“ javlja iz Londona: Jones se izjasnio pred

novinarima ovako: Engleska ima u rezervi hrane za 12 sedmica i nada je, da će se tom rezervom istrajati do nove žetve. Novom žetvom povećaće se ta rezerva za daljih 12 sedmica. Savjesnom štednjom i zabranom da se ljudska hrana daje stoci, povećaće se ta rezerva za još daljih 10 sedmica. Kad bi se ta rezerva toliko umanjivala, da ne bi bila dovoljna za 7 sedmica, onda bi neminovno nastala lokalna glad. Jones je dalje rekao, da su Englezi u utamanjivanju podmornica postigli rekord u maju mjesecu.

Wolffov ured primjećuje na ovo: S pozvane strane izvještavaju nas: Tvrdnja, kao da imamo velike gubitke u podmornicama, nije ništa novo i ona se poglavito pojavljuje onda, kad se djelovanje podmornica osobito osjeća, te pojavljuje potreba, da se javno mnijenje zavara. Gubitci u podmornicama nijesu do sad nikako dostizali predviđeni broj i oni se gradnjom novih podmornica nadoknađuju. Čak se gradnjom novih podmornica njihov dosadašnji broj znatno i neprestano povećava.

Grčka.

Francuzi posjeli ostrvo Santa Maura. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Milano, 5. juna.

„Corriera della Sera“ saznaje iz Santa Quaranta, da su francuske čete u ime solunske privremene vlade zaposjele malo ostrvo Santa Maura u blizini Preveze. Na mjesto kraljevskih vlasti postavljivi su pristalice Venizelosa.

Zatvoreno new-yorško pristanište. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. juna.

Američko ministarstvo mornarice je naredilo, da se zatvori new-yorško pristanište za cjelokupni izlaz. Ništa nije navedeno, zbog čega je ova mjera preduzeta.

Pristanište opet otvoreno. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Paris, 5. juna.

„Matin“ javlja iz New-Yorka: Pristanište je, nakon što je bilo zatvoreno više sati, opet otvoreno. Vlada je kao razlog zatvaranju pristaništa navela radnje oko mjerenja za položjenje zaštitne mreže.

Najnovije brzojavne vijesti. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Danski kralj u Norveškoj. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Kopenhagen, 5. juna.

Kralj je otpustovao u Christianiju da posjeti norveški dvor.

Novi švajcarski poslanik u Petrogradu. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Kb. Bern, 5. juna.

Narodni poslanik i bivši ministar Nolens imenovan je za poslanika švajcarske republike u Petrogradu.

Put berlinskog Lessingovog pozorišta na Balkan. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 5. juna.

Kako „Vossische Zeitung“ javlja, namjerava berlinsko Lessingovo pozorište da preko Budimpešte posjeti Bukurešt i Sofiju.

VI. ratni zajam.

Da bi se i širokim slojevima stanovništva omogućilo učestvovanje u ratnom zajmu, neka je ovim ukazano na osiguranje ratnog zajma, koje je naročito u tom cilju uvedeno od strane fonda za osiguranje udovica i siročadi. Svaka zdrava osoba od svoje 18. do 55. godine može u tom osiguranju pristupiti bez liječničkog pregleda, a na svotu od 500 do 4000 kruna. Osiguranje svota isplaćuje se osiguraniku poslije 15 ili 20 godina, a u slučaju njegove ranije smrti odmah po ovoj njegovim nasljednicima bez ikakvog daljeg opterećavanja. Osiguranik ne plaća unaprijed nikakvu poveću svotu na račun toga zajma, niti pristojbene biljegovine ili druge sporedne pristojbe, već samo odgovarajući prvu premiju, pa i ovu može uplaćivati bilo za godinu dana, bilo za po godine, tri mjeseca, jedan mjesec, a prema okolnostima čak i sedmično. Sa 3 do 5 kruna mjesečno može se osigurati na 1000 kruna. Osiguranje ratnog zajma stupa u život odmah poslije upisa i važi i za one, koji u ratu poginu. Ovom povoljnom prilikom za upisivanje ratnog zajma treba svakom da se koristi, ko hoće da ispuni svoju dužnost prema otadžbini i ko je rad, da svoje uštedjevine za niz godina osigura sebi, odnosno svojim nasljednicima.

Grad i okolica. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Dnevni kalendar. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Danas je srijeda 6. juna; po starom 24. maja. Rimokatolici: Norbert; pravoslavni: Simeon na gorl. — Sunce se rađa u 4:03, a zalazi u 7:54 (po starom vremenu).

Gostovanje bečkog „Raimund theater-a“. Danas nema predstave.

Kinematografi: Vojni kino (Koloseum): U 6 sati poslije podne predstava (za vojnike, a u 8:30 na večer predstava za časnike. — C. i k. građanski kino (Paris): U 6 sati poslije podne predstava za građanstvo.

Ladja između Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslije podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 5:30 ujutro do 8:30 naveče svakoga sata osim u 12:30 poslije podne.

C. i k. vojnički dom: Citonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati na večer. Slobodan pristup svakom vojniku.

Plivajuće kupatilo na Savi: Privremeno otvoreno samo odjeljeno za časnike. Do 11 sati prije podne mogu se kupati samo gospođe; poslije toga vremena gospođa.

„Grand Hotel“: Dnevno koncert. Početak u 6 sati poslije podne.

Posjeta bolesnika u bolnicama: U bolnici „Brko“: od 2—4 sata poslije podne. U bolnici „Brinn“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sata poslije podne.

Red službe Božije na Tijelovo. (Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Sutra na Tijelovo (četvrtak, 7. juna) slućice se: 1. U pol 7 u jutro u župskoj crkvi (Poslanička ulica) tiha sv. misa. 2. U 8 sati svećana sv. misa u kopraku, kojoj imade svatko slobodan pristup. Poslije sv. mise kreće tijelovska procesija kroz Kralj Milanovu, Resavsku, Poslaničku ulicu i vraća se kroz kapiju u Poslaničkoj ulici natrag u kopraku.

Prvi oltar će stajati pod portalom novoga konaka, drugi na čušku ulice Miloša Velikoga, treći na čušku Resavske ulice, a četvrti u Poslaničkoj ulici pred ulazom konaka. 3. U pol 11 poslije procesije sv. misa u župskoj crkvi.

— Pa ko je taj, ako smem pitati, koji vam dosadjuje?

— Sigurno ga znate. Kazaću vam i njegovo ime, ali vam prvo moram reći, da je to jedan čivta, preispolni čivta, jedan škroz odvratan a pri tome glup kao cepanica čovek, uzbudjeno nastavi g-ca Lazićeva. Posle kratke pauze nastavi:

— To je Cvetko Gjokić, bivši katedžija kod „Komarca“. Onaj ridji! Vi znate da i naš narod o ridjima ljudima nema dobro mišljenje i sama uvidjam, da je narodno iskustvo tačno. Istina, on je bogat, to mu je jedina dobra osobina, ako se to u opšte može smatrati dobrom osobinom. U ostalom, i sam narod veli: bogatstvo ne vredi Zvezek Ibrahimu! Ali na kakav je način došao do bogatstva i to je jedno veliko pitanje? Svakako ne na častan način. Jer od bivšeg policijskog pisara za nekoliko godina kafanskog rada stoji na nekoliko stotina hiljada... Ne znam, ne mogu i neću da mislim, ali mi je odvratno. U očima čivta on nije glup, jer oni rezonuju, koje mogao steći tolike pare, taj nije glup. Ali se oni grdno varaju. Zato je potrebna samo jedna vijuga u mozgu, volja, jedino volja. A karakter, a duša, a srce? To im ne treba i oni ga nemaju.

— Vi ne možete pojmiti moje duševne muke, kad moram s njime govoriti. Njegovo glupo prenemaganje, neslani vicevi, prostačka duhovitost, a kroz sve to provejava novcem. Kako je tu zaradio ne znam koliko hiljada, kako je tamo uložio toliko i toliko desetina hiljada, kako mu je to ovaj, te onaj dužan po neku veliku sumu... strašno.

— Pa dobro, zar to vaša mama ne vidi?

— Ni malo! Ona kaže, to je imućina, uređan, staložen čovek. Nju se ne tiče duhovna strana života. On nas obasipa poklonima. Ali vam iskreno kažem, volela bih i gladovati; samo da on nije pored mene; i pored toga čujem da je raspusnik. Ide stalno kod jedne šumarke, koju također zasipa namirnicama. Ovo je da čovek izludi. Ja sam vam ukratko sve ispričala, ali to je sve malo. Ja noćima ne spavam od straha da ne budem jednoga dana primorana reći mu: „da!“ i stati s njime pred oltar. Pa bar da mi se N. N. javi da znam šta je s njime. Bilo bi mi mnogo lakše, a imala bi sredstvo da se i protiv mene borim. Ovako, ljubav prema materi to me najviše sputava.

— Vas sam zato i zvala. Da se posavetujemo i da se dogovorimo, šta ću, i kako ću. Ili da vi utičete na moju majku, ili da stvorimo neku intrigu, i toga gadnoga čivtu zavadimo s našom kućom. Nešto se mora preduzeti i to brzo, jer mi je život postao pakao.

— Stvar je i teška i delikatna gospodjice, otpočeh ja. Ja vas cenim i poštujem, a i kao drug N-ov, želim vam obojima sreću, jer znam njegove iskrene osećaje. Odmah vam mogu dati saveta, moram se dugo i dobro promisliti, pa šta preduzmemo da bude pametno smišljeno, a pri tome korektno. Ja intrige ne volim...

— I ja ne mislim na prostačke intrige, živo me prekide ona, već onako, na neki konflikt kao u dramama i romanima, da onemogućimo vašeg vajnog junaka.

— Razumem, preduzeh ja reč. Baš zato i treba vremena, treba sve lepo smisliti, a još lepše izvesti. Možda

će prvo biti potrebno da utičem na vašu manu...

— Kako god znate, reče ona očajno i tužno, samo vas molim da energično radimo. Ja joj dadoh tvrdu reč, i obećam posetiti je, kad i stara gđja bude bila kod kuće.

Dugo sam kod kuće razmišljao, šta da se uradi, da se jedna lepa i nežna ženska duša oslobodi iz kletke jednog odvratnog čivta. Razne su mi kombinacije dolazile na pamet, ali ni jednu nisam definitivno usvojio, dok ne budem razgovarao sa starom gđjom Lazićkom.

Posle tri dana otiđem opet njihovoj kući. Bilo je tri sata po podne. Obe zatečeh kod kuće. Posle prethodnih konvencionalnih razgovora, otpočetom razgovoru o ženidbi i udadbi. Baš je tih dana bila objavljena veridba jednog mladog para, za koje se znalo da se iz ljubavi uzimaju. Stoga gđja počeh napadati brakove iz ljubavi, a specijalno činovničke brakove.

— Činovnici su veći slepci. I ja sam iz činovničke porodice i muž mi je bio činovnik, ali to je bilo u ranije doba, tada se moglo i živeti, ali sada: plate male, skupocina. Kad sam se ja udala bila je oka a ne kila govedine dva groša, a sada kilogram šest pa i osam groša, o ratnim cenama neću ni da govorim. Pa ljubav. Glavno je da čovek voli ženu, da on prema njoj oseća ljubav, a čestita žena mora da voli čoveka, to je od Boga, to je njena dužnost. Ovo je bila očigledna aluzija na Micu. Ova pocrveni do ušiju, a ja preduzeh reč: — Gospodjo, otpočeh ja, visokim

glasom, neću da vam protivrećim, vi imate u mnogome prava, a tako isto i iskustva. Vaši su pogledi u opšte vrlo tačni. Ali ima izuzetaka. Ima primera, da devojka umre iz očajanja, da izvrši samoubistvo, kad mora da se uda za onog kome ne simpatise. Vi govorite o starom dobu. Pa i naše starinske pesme vele: „volim s dragim kroz goru hoditi, neg s nedragim na svili sedeti“ i puno tome slično. Staru g-dju nije bilo lako slomiti, ali me ipak pogleda značajno, osećajući da njena Mica, dobija u njeni tajnog saveznika.

— Zatim nastavim ja, zavisj i od čoveka. Razlika je i između ljudi. Zavisi i od njihovog karaktera. Uzmite samo za primer naše čivte i zelenčane, koji nemaju ideala ni svetinje, kojima je novac sve i svja i ne biraju načina da do njega dođu. Oni su prezreni od celoga poštenog i inteligentnog sveta. Nije sreća samo pun stomak. U tom sam pravcu nastavio svoje izrade i baba me je pažljivo slusala, to moram odmah priznati. Pošto je bilo već sumrak, rešim se da svoju akciju odložim za drugi put i ljubazno se oprostim od svojih domaćina.

Badava, pisci imaju pravo, kad govore o „slučajima“. Ja sam imao u glavni nekoliko lepih i smišljenih kombinacija, i tvrdo sam bio uveren, da će jedna od njih sigurno upaliti, samo treba vremena. Jednoga jutra čitam „Beogradske Novine“ i u njima pročitah ovakav oglas:

G. N. N. javlja svojim srodnicima i prijateljima da je bio ranjen, ali da se sada nalazi potpuno zdrav u „Veve“ na Zenevskom jezeru. Pisati preko J. Premovića. Ovaj me je oglas veoma obradovao, glavno je da sad znamo o g. N. N., i imamo

sada novu osnovu za naše operacije. Moje sam vam kombinacije modifikovao, i sada sam sigurnije, nego ikada računao na uspeh. Znao sam, da će i Mica pročitati taj oglas koji će je neizmerno obradovati. Jedva sam čekao da je najdem, i da definitivno utvrdimo način daljega rada. Ali sam toga dana imao toliko posla da mi je apsolutno bilo nemoguće učiniti posetu domu Lazićevah. Kad sutradan još jedno veće iznenađenje: jedan oglas, koji je učinio potpuno izlišnim sve moje planove.

Taj je oglas ovako glasio: „Cvetko Gjokić“, Beograd. — Na tolika moja pisma nikako mi ne odgovaraju, ostavivši me da se sa dvoje nekeke tjeće potucam po krševima albanskim. S teškom sam se mukom dokopala švajcarske, nalazim se u najvećoj bedi sa decom p Zenevi, i jedino zahvaljujući milosti dobrih ljudi nisam sa decom umrla od gladi. Pošli odmah tri hiljade franka, Znaš šta će čeka tvoja Zora. Bio sam kao u bunu, nisam mogao sam sebi verovati. Dakle Cvetko Gjokić oženjen, ili bar, u najmanju ruku ima ženu, jer u očima celoga sveta on je važio kao mator i momak. Sada su sve moje kombinacije nepotrebne, roman gđjice Mice raspleo se, na opšte zadovoljstvo. Toga dana odem njenoj kući, praveći se da miha neznam, upitam staru gđju, ko je bio kod njih skoro gazda Djokić.

— Zar neznate da je interniran. Uhvatili su ga vlasti gde prodaje šećer po 10 k kilogram, i to kradjen šećer. Pravo ste rekli, da je to beskarakteran čivta i zelenč.

Ja ostah zaprepašćen! Z. V.

4. U pol 7 poslije podne pobožnost u čast Srca Isusova u župskoj crkvi, koja će se 9 dana u isto vrijeme obdržavati.

„Raimundtheater“ u Beogradu.

Karte za sinočnju predstavu „Jesenjih vjezbi“ (Herbstmanöver) bile su već jučer prije podne gotovo sve raspačane. Brzo se raširio dobar glas o ovoj družini, pa općinstvo hrli radosno svako veče u stari „Kasino“, da se prijatno provede u lijepoj izvedbi i vrsnom pjevanju bečkih gostiju. Kálmánove „Jesenje vjezbe“ dobro su i onako poznate, jer su se kako po cijeloj monarhiji tako i u Beogradu već davale, a ta bujna svježja glazba još nije ostarjela. U rukama pako onakih sila, kao što su bile sinočnje, dobiva opereta još veću cijenu, te se daje i po nekoliko puta slušati. G. Flemming kao Lórenty, gljica Fuchs — u dobroj uspomeni još iz zimskog gostovanja — kao Treszka, te gđica Koss kao „feš“ dobrovoljac bili su zamamni „trio“, glumčadi i pjevački na umjetničkoj visini. Komični su dio ispunjali izvrsnom i neodoljivom igrom gg. Egger (kao izvrsni rezervista Wallerstein!) i Dürr kao „obstar“, te g. Leichter kao sluga Lajoš. I ostali ensemble: g. Binder, koji je ujedno vodio cijelu režiju, pa gg. Netzl, Foglar, Wessely, Hofmann i dr. doprinijeli su potpunu uspijelu. Odobravanju i pljesku nije bilo kraja. Potpuno uspjelo veče. Dirigent g. Neumann još nam je u živoj uspomeni od prošle zime sa svojim temperamentnim dirigovanjem; i sinoć je spretno ravnao orkestrom.

Večeras nema predstave. Sutra su dvije, jedna poslije podne u 4 sata, a druga kao obično u 8.30 na veče.

† Dr. Lorenc.

Poslije dužeg bolovanja preminuo je 1. juna ove godine u bolnici za duševne bolesti dr. Mihajlo Lorenc, sarajevski major u miru.

Nesretni lekar možda je bio najstariji bolesnik bolnice za duševne bolesti. Prije skoro punih 20 godina na ladji, na putu za Valjevo, gdje je bio postavljen za vojnog lekara, doktor Lorenc je iznenada poludio i skočio bio u Savu. Uspjelo je, da ga spasi iz vode, ali je odmah morao biti odveden u bolnicu za duševne bolesti. I od tada je on stalno u bolnici. I skoro svakom Beogradjaninu je bio poznat ovaj dobroćudni starčić, koji na jednoj maloj stolici po vaz dugi dan sjedi u lijepom parku bolnice i nešto piše — recepte, pribirajući neke travke, zanoseći se svojim idejama u bolnici i medicini. Bio je jedan od spremnijih i boljih lekara, kao čovjek bio je pošten i dobar; ali na žalost sudba mu je udijelila zao udes, da polovinu svoga vijeka provede u bolnici za duševne bolesti. Bog da ga prosti!

Traže se porodice zarobljenih vojnika u Austro-Ugarskoj.

Sudskom odjelenju opštine grada Beograda potrebno je, da se odmah jave radi izvjesnog vrlo važnog obavještenja ove porodice zarobljenih vojnika, svih iz Beograda:

- 1. Porodica Zarka Stefanovića;
2. Tome Savića;
3. Nikole Pajkića;
4. Gjorgja Radivojevića;
5. Konrada Selera;
6. Petra Gjordića;
7. Petra Gjorgjevića;
8. Aleksandra (Vase) Govedarovića;
9. Marka Jovanovića;
10. Ferdinanda Mudrovčića;
11. Branka Milenkovića, i
12. Tihomira Markovića.

Pažnja vlasnicima koncesija za namirnice.

Svi vlasnici koncesija, po kojima donose životne namirnice u Beograd radi prodaje, u kom su cilju i dobili iste dozvole, ovim se i posljednj put opominju, da se moraju odazivati naredbama nadležnih faktora i prilikom donošenja životnih namirnica u Beograd radi prodaje, moraju donešene životne namirnice izložiti bezuslovno prodati na beogradskoj pijaci, a nikako iste prodavati po privatnim domovima. Prilikom unošenja namirnica još na trošarinskoj stanići naznači im se na trošarinskoj priznanici pri naplati iste trg. na koji imaju prodavati donesenu robu, na koji imaju iste i prodavati.

U slučaju ne izvršenja naredbe, pored toga što će im se koncesija oduzeti, iskusiće i najstrožiju kaznu.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izloziće se danas 6. juna ove godine javno prodaj zaostavština pok. Katarine Vukadinović, u njenom stanu u Košičinoj ulici broj 6. Prodaja počinje u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci da na ovu prodaju dodju.

Smrt zbog komarčevog uboda.

U c. i k. pričuvnoj bolnici „Brčko“ umro je 1. o. mj. viši pošt. oficijal kod c. i k. etapnog poštanskog i brzojavnog ureda u Kruševcu Lajoš Doboš. Ovaj je vrijedni činovnik umro tragičnom smrću. Krajem prošloga mjeseca uboden je na lijevoj ruci od komarca, od čega je nastupilo otrovanje krvi. Morao je biti prevezen u kruševačku bolnicu, odakle su ga preveli u beogradsku pričuvnu bolnicu „Brčko“, gdje je međutim u

42. godini svoga života umro. Njegov je leš prevezen u Kološvar, gdje će biti pokopan u porodičnoj grobnici.

Slučaj pjegavog tifusa (pjegavca) u Beogradu.

U kući br. 52 u Balkanskoj ulici konstatovan je jedan slučaj pjegavog tifusa. Preduzete su odmah sve potrebne zdravstvene mjere, tako da je gotovo posve isključeno, da se ova zarazna bolest dalje proširi.

Uspjesi „Junaka iz Like“.

Juče smo primili ovaj brzojav: „Danas 3. juna tek. god. Marijan Matijević, „junak iz Like“ privedio je u našoj varoši svoje predstave sa velikim uspjehom. Iz Požege otputovala je g. Matijević dalje po drugim krajevima unutrašnjosti, da ga toplo preporučamo. Gradonačelnik varoši Požege M. Jasković“.

Izgubljeno.

4. o. m. izgubljena je ženska torbica sa 50 K gotovine. Poštteni nalazak se umoljava, da to preda c. i k. okružnom zapovjedništvu Beogradgrad.

Nisim A. Tajtačak, špediter, sa stanom u Rajičevoj ulici br. 8, izgubio je zlatnu burmu (vjenčani prsten) sa monogramom „H. A. T.“ (čirlicom) a od 18 grama težine. Moli se onaj, koji bi ovu burmu našao, da je donese uz pristojnu nagradu na goreoznačenu adresu.

Upis ratnog zaima u Beogradu.

Kod stožernog odjelenja vojne glavne gubernije upisano je 124.700 kruna.

Redarstvene vijesti.

Ilija Damjanović, nastanjen u ulici Kralja Milana br. 93, predveden je juče na policiju, jer je protupropisno prijavio svoju suprugu i dvije kćeri, kao da žive u Beogradu premda se one nalaze u Mačedoniji, u svrhu, da za njih dobije kupone za kupovanje živežnih namirnica, a onda da uzme robu i dalje ju proda uz visoku cijenu. Protiv njega je podnesena prijava.

Izvištaj prijavnog ureda.

4. juna: prijavljeno 79, objavljeno 39, selidaba 46; u hotelima prijavljeno 134, objavljeno 79, ostalo u hotelima ukupno 335 prijavljenih stranaca.

Književni prijedlog.

„Hrvatska njiva“. Primili smo 13. broj revijalnog tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Za nacionalnu koncentraciju Jugoslovena. — Dr. Fran Tučan: Nutrina Zemlje. — Dr. L. Jurak: O uređenju medicinskog fakulteta. — Prof. Josip Milaković: Za bibliografsku i bibliofilsku organizaciju. — Svećenik-demokrata: Akcija primorskog klera. — Dr. A. Bazala: Psihički problem kao drama. — Smotra: Politika; Narodna privreda; Prosvjeta; Od uredništva i uprave. — Listak: Octave Mirbeau: „Za našu djecu“. — Godišnja pretplata „Hrvatske Njive“ iznosi K 30; polugodišnja i mjesečna srazmjerno. Dobiva se u svim knjižarama i boljim trafikama, kao i kod uprave „Hrv. Njive“ u Zagrebu, Nikolićeva ul. 3., telefon br. 133.

Ilustrovana ratna kronika.

Primili smo 10. broj ovog ilustrovanog ratnog poljupješenička, što ga izdaje zagrebačka knjižara L. Hartmauna (St. Kugli). Sadržaj je najnovijega broja ovaj: Bitka kod Soissons. — Kraći pregled događaja velikog evropskog rata 1915. — Popis mrtvih i zarobljenih vojnika. — Kraj ovoga sadržaja donosi „Ratna Kronika“ i vrlo mnogo interesantnih slika naročito sa talijanskog, istočnog i zapadnog bojišta. Preporučamo.

Narodna privreda.

Stajsko djubre.

(Svršetak.) Nije dobro ni dovoljno proizvesti samo što više stajskog djubreta, pa makar ga i dobro njegovali, nego ga treba upotrijebiti i na način, na koji će se od njega dobiti što bolji uspjeh. Ima nekoliko grijechaka u upotrebi, na koje moramo skrenuti pažnju poljoprivrednika. Obično se tovari djubre u kola vilama, uzimajući ga po slojevima svrha na niže. Na taj se način uzima djubre vrlo različito po starosti. Prilikom istovarivanja na njivi ponavlja se isto, pa je zbog toga vrijednost djubreta na pojedinim dijelovima njive različita i dubrenje nejednako. Mnogo bi bilo bolje, prilikom istovarivanja uzimati djubre sa jedne strane djubrišta idući odozgo na niže, time bi se djubre potpuno izmiješalo i njiva bi bila podjednako nadubrena.

Ne treba iznositi djubre na njivu ranije, nego što je potrebno i ostaviti ga u gomilama da leži. Ako se ako radi, gubi se vjetrenjem vrlo velika količina azota, kiše odnese i spiraju rastvorljive materije, pa gornji dio gomile nije ništa drugo do slama. Usadit će se djubre rasturati podjednako, žetva će ipak biti nejednakak na najvećem dijelu njiva biće dubrenje

vrlo slabo, dok na mjestima gdje su bile gomile dubrenje je i suviše, a to se vidi, da je na nekim mjestima žito tamno zeleno i bujno, a na mjestima žuto i slabo.

Djubre treba izbaciti u male gomile 7 do 8 m daleko jednu od druge, tako da bude na cijeloj njivi pravilno razređeno. Te gomile valja o d m h rasturiti pojednako na cijeloj površini i zaorati. Koliko će se upotrijebiti stajskoga djubreta, zavisi poglavito od biljke, koja se djubri i z emlje, koja će ga primiti.

Lake zemlje traže lakše ili češće dubrenje, teške zemlje mogu se rjeđe ali jače djubriti. One ne ustupaju biljkama tako lako hranjive materije kao lake zemlje i samo kad su tako reći zasićene, onda im pružaju i to samo suviše hranjivih materija. Iskustvo je pokazalo, da kad se metne u iscrpljenu tešku zemlju djubre, onda prvo dubrenje ne daje gotovo nikakvog rezultata, tek poslije nekoliko dubrenja počinje takva zemlja da ustupa hranjive elemente biljkama. Najbolji rezultati dobijaju se u opšte upotrebom ne suviše velikih količina stajskoga djubreta jednovremeno sa vještačkim. Stajsko djubre počinje odmah da djeluje. To djelovanje nije kratko i može se smatrati, da ono u normalnim prilikama traje tri do četiri godine, za koje su se vrijeme izvršile potpuno u njemu kemijske promjene, pomoću kojih su hranjive organske materije pretvorene u neorganske.

Stajsko djubre treba smatrati kao veoma važno djubre. Njegovo je djelovanje vrlo brzo i dugotrajno. Pored toga što donosi sobom hranjive sastojke za biljke, raspadanjem humusnih materija obrazuje se veoma slabe organske kiseline i ugljena kiselina, koje vrlo povoljno utiču na rastvorljivost izvjesnih hranjivih materija, koje se u zemlji nalaze, pa time pružaju mogućnost biljkama, da se što bolje njima koriste. Pored ovoga stajsko djubre popravlja fizički zemlju i spriječava u lakim zemljama ispiranje i odnošenje rastvorljivih hranjivih materija. Najzad ono unosi u zemlju život, posrestvom ogromnih količina mikroorganizama, koji imaju u zemlji da izvrše vrlo komplikovani kemijski proces, potreban da bi biljke mogle da upotrijebe hranjive elemente iz organskih materija.

Treba se starati, da stajskog djubreta ima u zemlji uvijek u dovoljnoj količini, jer ono i predstavlja osnovnu snagu njene proizvodnje.

Gajenje pirinča, pamuka i ricina.

Dalmatinski listovi, javljaju, da je i u dubrovačkom kotaru započela akcija za gajenje pirinča, pamuka i ricina. U Stonu je već zasijano oko četiri stotine metara zemljišta pamukom i ricinom. Sad se radi oko uređenja zemljišta za sijanje pirinča. Nade je, da će težaci sve nastojanje uložiti oko što boljeg uspjeha. Bude li živog pregnuća, biće dobrog uspjeha, jer je stonjsko primorje veoma zgodno, i klimatičke prilike bolje nego li u Neretvi. Svim ovim poštvovanjem ravna ondješnji učitelj poljodjelstva, g. Vinko Baranović.

Jednakom će se akcijom u najskorije vrijeme pokušati u nekim drugim mjestima Dalmacije.

Privredne vijesti iz Bugarske.

Početak žetve.

Kako javljaju bugarski listovi, započelo se već u južnim i istočnim oblastima Bugarske sa žetvom ječma.

Stanje usjeva.

Obilna kiša, koja je posljednjih dana padala, izvršila je blagodatni utjecaj na cjelokupni usjev u Bugarskoj. Nema više nikakve sumnje, da će ovogodišnja bugarska žetva biti jednaka od najboljih u Evropi.

Ogromna dobit na duhanu.

Kako nam iz Sofije javljaju, polučije su bugarske tvornice u prošloj trgovačkoj godini velikih dobitaka. Tako je na primjer tvornica duhana i trgovačko društvo na dionice u Rušćuku, koje je posjedovalo kapital od samo 400.000 leva, polučilo čistu dobit od 1.401.152-25 leva.

Posljednje brzojavne vijesti.

Izvištaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 5. juna.

Zapadno bojište:

Front prijestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Položaj je na flandrijskom frontu neizmijenjen. U zavijutku Wyt-schacte i u pograničnim odsjecima pojačala se topnička bitka, koja već traje nekoliko dana, poslije podne do najveće snage te je jednakom jakošću potrajala i u noć. Odjelenja, koja su pokušala uznapredovati da ustanove djelovanje neprijateljske topničke vatre, bila su uvijek odbijena. U blizini obale između kanala La Bassée i druma Bapaume - Cambrai bila je i juče na više mjesta borbeno djelovanje živahna. I ovdje su ostali bez uspjeha engleski napadaji.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Uzdaj Alsne i u zapadnoj Ohampagni pojačala se opet mje-

stimično topnička borba. Kod Braye su dva noćna francuska napadaja, do kojih je došlo poslije vrlo jake pripreme, suzbijena uz teške gubitke za neprijatelja. Isto od mjesta gdje je neprijatelj napadao, privele su naše jurišne čete iz neprijateljskih rovova nekoliko zarobljenika.

Front vojvode Albrechta württembergškog:

Ništa naročito.

Kod povoljnog vremena bila je na cijelom frontu i po danu i po noći vrlo živa letaćka djelatnost. U vazdušnim borbama i odbranenom vatrom oboreno je juče 12 neprijateljskih letilica, a 1 vezani balon oboren je topničkom vatrom. Poručnik Voss oborio je svoga 32., poručnik Schäfer svoga 30., a poručnik Allmenroeder svoga 24. protivnika u vazdušnom napadaju.

Na istočnom bojištu nije kod inače na više mjesta oživjele borbene djelatnosti došlo do većih borbenih akcija.

Macedonsko bojište:

Osim predstražarskih čarki nikakvih bitnijih događaja.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Veliki nemiri zbog gladi u Portugalu.

(Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Zeneva, 5. juna.

U posljednjoj nedjelji došlo je u Portugalu do velikih nemira zbog gladi. Tom je zgodom usmrćen i ranjen veliki broj ljudi. Ministar Alfonso Corta, čiju su kuću demonstranti napali, morao je pobjeći na ladju. Svjetina se kamenjem nabacivala i na automobil šefa engleske vojničke misije, makar da je na njem bila izvješena engleska zastava. — Prema najnovijim vijestima usmrćeno je prigodom nemira 138, a ranjeno preko 400 ljudi.

August Senoa:

Branka.

(Nastavak.)

Na nesreću osudjeni je vrh toga ženski spol i na švelo, vezivo, pletivo, a nesmije se plašiti ni plamena domaćega ognjišta. Što više, ta gospodjica posta će danas sutra majkom, pa bi dakako morala još učiti vevležan predmet, „nauk o čistu sreću i plemenitoj duši.“ Nehotice prepada se čovjek omjerivši toliku zadaću a misleći uz na budućnost žene. Sumnjivim okom gleda na te nemile zahtjeve našega naobraženoga vijeka, a u što prilika tvoja je sumnja opravdana, jer od silna sčemenja nenikne često nego nekoliko kukavih zrna, je nježni pupoljak najednput zakržljav, mjesto da se razvija u krasan mirisav cvijet. Da muškarcu grade velike osnove, grade ih i ženske, al su mažalost malo kad omjerili jakost i ustrajnost ženske volje; često su zaboravili, da je žena stvorena, da stanuje u domu, a muškarce da je objatiti svijetom.

Što je plod? Je li jedro zdravo pleme, puno srca i bistra uma, puno karaktera? Dvojim. Teško je karakterisati plod toga sistema. Što puta vidimo forme, ne vidimo duha, što puta čujemo nejasan glas, al ne čujemo čisto zvonice, srce. Na mnogo nailazimo na meku pravilnost, koju potanje ispitati nesmiješ, jer je dno veoma plitko; često opet zaustaviš se pred romantičnim pojavom, koja te u prvi čas smete, al na skoro čes avidjeti, da je to nervozna kaprica. Ne jedanput nameće ti se pitanje: Kakve su nauke učile Spartanke, kakove li majka Grah? Je li Katarina Zrinska toliko učena bila koliko današnje ženske mladice? To je pitanje dosta naivno, al nije nenaravsko, niti je anahronizam. Hoćeš li uljudnim, galantnim biti, neodgovaraj glasno na to pitanje, a ni potajno, možeš bit te često zaboljelo srce.

Branka nije zakržljavila pod teretom nauka, niti je postala plitkom, romantičkom previjušom kao mnoge građanske i činovničke kćeri zagrebačke. U jakom, zdravom joj tijelu prebivala je jaka volja, neslomiva uztrajnost. Od malenih nogu nevidje sreće. Otac joj bijaše trgovac dosta dobro stojeć, mati pako građanska kći iz sveto-ga Petra,*) jedna od najljepših žena u gradu. Bili bi dobro prolazili, pače sretni bi bili mogli, da nije bilo nesretne naravi očeve. Budući sin malena šljivara,**) bio je ponešto gospodske žice, igrao se na kavalira, što njegovoj ženi, skromnoj građanskoj kćeri, nije ni malo bilo po čudi. Brankin otac ljubio je karte, šampanjac, katkad i glumice, ali kraj svega toga bijaše van reda ljubomoran na svoju ženu, koja je plačući mnogu noć probdijevala, čekajući na raskalašenog si muža. Bilo je u kući strahovitih prizora. Sve opomene, sve zaklinjanje žene odbilo se od nesretnika, da, jednom razbjenski na bijednu ženu i udari je šakama. Napokon dođe neukloniva katastrofa — bankrot Brankina oca. Vjerovnici raznižeše sve, što je očeva i majčina bilo. Kao prosjakinja povrati se tužna trgovkinja u malu kućicu svoje stare majke za svetim Petrom. Ništa, ništa nije na svijetu imala nego milu svoju jedinicu, lijepu djevojčicu, koja je svojim crnim očima u čudu gledala rasap svoje obitelji.

(Nastaviće se.)

I otac dodje za ženom i kćerju. Ta kamo će, nigdje nije našao ni posla ni zakloništa. Brankina baba nije ga dođuše tjerala od kuće, al ga nije mogla živa gledati, jer je bio njezinoj lijepoj kćeri otrovao, unštičio sav život; starica je plakala gledajući kako joj se kći žalosti, kako od dana do dana sve više gine. Brankin otac bijaše zlovoljan, ljutio se, kad je žena plakala, silio je, meka od svoje majke istisne koji groš za karte i vino, a žena mu odvratila, da neće; razbjenski se bankrotirac i počeo ženu tući. Čovjek taj živio je odsad od duga i kartanja te podivljao uz taj zanat i od žestoka pića. Istisnut radi divljačta svoga iz kola finijih kartaša, spuštao se jandri sve niže i niže medju kirijaše, sluge, tečake i besposlice, da od njih izmami karta-tama koji groš. Kad mu sreća neposluzi, pošao bi kući, digao graju i opet tukao ženu. Al nisu muke te sirote dugo trajale. Skoro se preseli jandica u susjedstvo, na groblje svetoga Petra.

Starica majka išla za mrtvačkom škriptom vodeći za ruku svoje unuće, malu Branku. Jedva su staricu noge nosile. Kako joj je pri duši bilo, kako joj se srce svijalo od žalosti, plakala je malo, jedva dvije, tri suze, al zato su obilnije suze tekle maloj djevojci, jer je mala ljubila svojvu mater nuda sve, a sad je nose okrutni ljudi iz kuće, da je zakopaju u crnu zemlju. Brankin otac nepodje za sprovodom, valjda se stidio. Dok mu je žena na odru ležala, setao je po sobi amo tamo oko odra, straga skrstivši ruke, i spustivši glavu na prsa. Tako je išao amo tamo noć i dan, kad da kod pokojnice straži stražu. Samo kad kad zaustavio bi se kraj stočica u kutu, na kojem je stajao veliki vrč vina. Tu bi dva tri puta ljudski pogotog iz vrča, pa onda opet nastavio svoj put. Doduše špi-talske babe, da po starom običaju bdiju kraj pokojne, al ih muž izjera na polje, pače zaključa sobu, da nije nitko mogao odra. Istom kad se je primicalo vrijeme sprovodu, otključa opet vrata. Gledao je mirno, suha oka, kako mu žena meću u mrtvačku škripcu, slušao je mirmo, suha oka, kako mu je jedinica udarila u zdvojan plač, kad se pokrovac ljesa zaklopi nad majkom, sve to gledao je mirmo, al pri svem tom stajao je kao stup od kamena, ni da se maknuo, ni da je trenuo. Već su bili odjeli ženu na groblje, čuo je kucanje zvonca, pjevanje svećenika, glasno jecanje jedinice, al još je stajao u sobi kraj praznog odra kao stup, kan da ga je božja moć pretvorila u kamen. Već se bili ljudi od pratnje vratili, baba bila s Brankom išla u susjedstvo, da se malo utješ. Već se počelo mračiti. Tad istrusi Brankin otac ostatak vrča i podje na groblje. Dodje do friškog groba svoje žene, tu kleknu. Klećao je dobra uru, a napokon ustima poljubio zemlju. Zatim se dignu, i podje ravno kući. Nadje u sobi punicu i kćerku. Starica ni da pogleda. Branka jecala je tiho u kutu. „Punice,“ reče čovjek, stupivši pred staricu, „čujte me. Da jesam ništarija, nisam na svijetu dobroće zaslužio, najmanje pako toli dobra duša, kao što je bila moja pokojna, vaša kći. Mržite me, pravo je. Učinio sam vam ve-liko zlo, ranio sam vas u srce. Sta čete, to vam je moja sudbina, moje prokletstvo. Ja vam neću nikad bolji biti, neću se nikad popraviti, pače kukavno ću zaglaviti, sve to ja znam, to mi je sudjeno, vjerujte jest, punice. Idem, idem sad.“

„Kuda?“ upita ga starica u čudu dignući glavu. „U svijet, Bože moj!“ nasmije se čovjek čudnovato. „Mislite li, da ću vam tu ostati na putu, mislite, da bi ustrajati mogao ostati u kući, gdje mi je žena na odru ležala, gdje mogu kroz prozor vidjeti njezin grob. Ne, ne, idem daleko, kamo me samo ponese noge. Nego molim vas za jednu milost. Po zakonu bio bih ja dužan skrbiti za moje dijete, za ovu Branku. Al što čete? Ja nemam ništa na svijetu, ja nisam za ništa, Punice, hranite, branite, čuvajte mi tu djevojku, prilika je majci, Bog joj dao bolju sreću, neg je dao majci, boljega muža nego što sam ja. Molim vas, punice, za ime božje, gledajte da bude Branka poštena, vrijedna djevojka. Ja ću Boga za vas moliti, i Bog će pomoći, ako molitva takova propalica što vrijedi. Molim vas, hoćete li? Recite mi, da mogu mirno krenuti u svijet.“ „Sta i pitate,“ odvratila starica ponešto umekšana, „ta Branka nije samo vaše, nego i moje pokojne kćeri dijete, ja sam joj pravcata baba, pa ima i moje krvi u njoj. Znam, da ništa nemate, idite samo bez brige u svijet; bolje je, da vas ljudi ovdje nevide poslije svega toga, što se je zbio. Knem vam se, zete, da ću svoju unuku, dok mi Bog da života, bolje čuvati nego kćer.“

(Nastaviće se.)

Pri tvrdoj stolici i začepljenju učiniće vam priznati Hunyadi János (Saxlehnerov gorki izvor) odlične usluge. Obična doza: jedna puna vinska čaša, ne suviše hladna, po mogućstvu u jutro prije svakog jela. 882-III.

*) Crkva izvan središta Zagreba. **) Staro hrvatsko seljačko plemstvo.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmilina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Priposlano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnici Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Ljekarska pomoć.

ZUBNI-ATELJE

J. SIDVERCA

Dipl. Dentista

Beograd

Kralj Milan ulica 57.

specijalista za izradu vještač.

zuba u zlatu i u kaučuku od

8 kruna na više sa trogodišnjom

garancijom po najboljoj američkoj

metodi. Vrši opravke i prepravke. Cijene

umjerene. Prima od 8-12 i

6-8. 30982-1

Kupovine i prodaje

PIANINO

veoma dobar prodaje

se odmah ili daje pod na-

jam. Obratiti se g. Fi-

scheru (farbaru) vis-à-vis

Gubernije, Knežev Spome-

nik. 31232-2

Namještenja.

TRAŽIM

2 mladija i 2 starija jača

nomka za sve poslove.

Plata sa ili bez hrane. Za

adresu upitati administraci-

ju ovog lista, Kneza Mi-

haila ulica broj 38, pod

„Mladji 319“. 31221-3

KUHARICA

vredna, srednjih godina, neka

se javi Knez Mihajlova ulica

48, Živko S. Bogdanović.

31242-3

Stanovi.

TRAŽE SE

Dvije namještene sobe u

kojoj vili na Senjaku ili

Topčideru blizu tramvaj-

ske pruge. Ponude admini-

straciji ovog lista pod

„Inženjer 380“. 31217-4

ZA IZDAVANJE

Jedna ili dvije ugodne meblirane

sobe sa potpuno zasebnim

ulazom. Kosmajška ulica

43, prizemni sprat, desno.

31244-4

U Beogradskoj ulici br. 31,

Izdaje se

LIJEPO MEBLIRANA SPA-

VAČA SOBA

sa električnim osvetljenjem.

Stan se može vidjeti od 9-12 i

od 5-5 poslije podne. 31238-4

Razno.

DJAKE I OZBILJNE SKUP-

LJACE POŠTANSKIH MA-

RAKA, koji žele marke mije-

rijati očekujem dnevno od 1-3

sata poslije podne. Manojlo

Munk Višnjićeva ul. 2. 31219-5

Kafana „Valjevo“ na

najlepšem mjestu u ulici

Kralja Aleksandra broj 20

sa cjelokupnim jedikom,

odličnim podrumom za vi-

no, izdaje se odmah pod

zakup. Za uslove obratiti

se u radnji g. Dušana To-

KOESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, da dostavi Beo-
gradskoj zadrugi. — Mo-
lim, da mi se od mogla ulo-
ženog novca, uložišca br.
353, pošalje šest stotina
kruna. Milica Lalović, uo-
va. Adresa: Pavle Rajkovi-
ć, Djušina ulica 2, Beo-
grad. 31190-8

Acil Dinčić, hotel Terminus,
Zeneva. — Molim iz-
vjestite mog deveda Ni-
kolu Bozovića, da sam sa
Dragim živa i zdrava i da
sam u oskudici, da mi
pošalje što prije novca.
Blagodarna Nastasija Bo-
zović, Takovska 36, Beo-
grad. 31192-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, za Gligorija Gligori-
jevića, komesara poljske
bolnice, dunavske divizije,
1. poziva. Mi svi smo živi
i zdravi. Dobili smo dvije
tvoje karte. Novac pošalji,
jer smo u oskudici. Poz-
dravlja te majka Aspasija
Gligorijević, Gimnazijska
25, Beograd. 31194-8

Leposavi Radulović, Pen-
sion Beau Site Place du
Cirque Nr. 3, Zeneva. —
Molim pišite Perli Tucakovi-
ću i umolite ga, da na-
stane, da se ispravi adre-
sa, po kojoj mi se šalje
potpora: Jelena Milanovi-
ć. Do sada zbog netačne
adrese ni jednu pošiljku
nisam primila, sve su vra-
ćene. S pozdravom Jelena
Milošević, praktikant sres-
koga suda, Palanka. 31200-8

Jovanu Premoviću, pro-
fesoru, Zeneva. — Molim
javiće Dimitriju Miloševiću,
sudiji (Nizza), da je
njegova porodica zdrava i
novac svega jedanduta do-
bila. Neka ne šalje više.
Nije im potrebno. Neka
piše na adresu: Robert
Irrgang, Ror, Serbien,
Deutsche Feldpost 184 i
na: Unteroff. Karl Schu-
bert, königl. Bayer. Eisen-
bahn Betrieb komp. 6, Mi-
lltär. Eisenbahn Betr. 7,
Balkan. Blagodarim vam
naprijed Paulina Milošević,
Zaječar. 31201-8

Stovi Ačimoviću, Zene-
va. — Molim vas izvjestite
me za mog oca Filipa
Ivanovića iz Palanke sme-
derevske, vozara proljant
kolone, 2. poziva, dunavske
divizije. Ja i majka smo
zdravo kod kuće. S pošto-
vanjem Draga Ivanović,
Palanka. 31203-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva. Kao dugogodišnje
učiteljice nalazimo se s
porodicom, djecom i mate-
rama u Zaječaru bez ikakvih
sredstava i pomoći.
Uradite, da nam se na ime
naše plate što prije pošalje
kakva veća pomoć. Le-
posava R. Stefanovića,
Darinka G. Brajkovića,
Dobrila S. Živkovića. 31205-8

Mile A. Kociću, Zeneva.
Dara i Nata Zdravković-
Belotanić iz Niša, mole
vas, da raspitate o ocu
Sotiru Zdravkoviću-Belotaniću,
kmetu opštine niške,
da li je u životu, jer se
do sada nije nikako javio.
Dara i Nata su sa familijom
zdrave, u kući kod
tetke. Mnogo bi se radovali,
kada bi im se otac lično
javio. 31206-8

Milovanu Lazareviću, Ze-
neva. — Najjuštivije vas
umoljavam, da izvjestite
moga brata Milivoja Pau-
novića, vojnika 4. eska-
drona dunavske divizije,
2. poziva, da se nalazi
kod kuće. Otac mi je umro
u januaru prošle godine.
Ostali smo svi živi. Javi-
te nam šta je sa Obrenom
Jovanovićem iz Sopića.
Pozdravljamo vas sve Mil-
lan Pajunović, Lazarevac.
31214-8

JOVANU PREMovićU,
Zeneva, za P. L. Koljivrat-
ića. Tvoje karte primam
redovno kao i novac što si
poslao. Mnogo ti hvala. Za
sada mi nemoj šaljat. Ja
sam zdravo i dobro, nemoj
ništa za mene brinuti.
Mnogo te pozdravlja tvoja
sestra Jovanka L. Koljiv-
ratić, Katančeva ulica
16, Beograd. 31210-8

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, za dra. Dražu Pav-
lovića, prof. univerziteta.
Vraćeno su pošiljke po na-
logu vašem na adresu na-
še matere Jelene K. Mla-
denović. Nijesmo ih mogli
primiti, pošto se mati na-
lazi kod Dace, stoga mo-
limo vas, naredite što pri-
je, da se izmjeni adresa
na mene. Blagodarimo i
pozdravljamo vas Katari-
na K. Mladenović, Topli-
čin venac 7, Beograd.
31212-8

Miti Radovanoviću, Rue
du Mont Blanc 17, Zeneva.
Molimo vas, da nas izvje-
stite za Mihaila Paraćinca,
gdje se nalazi i je li živ.
Ostaju blagodarim i Lepo-
sava i Draga Paraćinčevi,
Lazarevac. 31213-8

Gj. Radoloviću, Zeneva.
Molim vas da javite mome
Milanu, da sam zdrava i
da mi novac ne šalje; za
duže vremena ću ga imati.
Glavno je, neka se sa de-
com češće javi. Mnogo ih
pozdravite Danica M. Pe-
ćanac, Zorina 43. 31209-8

Milanu Miljkoviću, Ze-
neva. Odogovorite Miki
Tunneru, Božnu, Jovici i
Dušku Radoloviću, Andri,
poslastičaru, Acl Živanovi-
ću sa Šurlaclama i Mihailu
Miljkoviću, da su im poro-
dice zdrave i dobro. Mi-
raska Tunner, Zaječar.
31207-8

Dragomir Konjević,
UŽICE.

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, da dostavi Nedeljku
Nikoliću, Nica. Molimo,
da nas izvjestite za ova
lica: Radisav i Milenko
Nikolić, Dobrosav Milić,
Petar Djordjević iz Tubi-
ca, Desimir Marković, za
ove nas odmah izvjestite ili
sn živi ili ne, da znamo.
Persa je zdravo. Njihovi
su svi zdravo. Poštujte vas
Petrija Djordjević, Stojka
Nikolić, Užice. Kl. 267

Jovanu Premoviću, Ze-
neva, za Miša Trifunovića
i Lazara Jovanovića, Ze-
neva. Molimo, da nas iz-
vjestite za Mirka Spasoje-
vića, narednika 4. puke,
3. poziva za njih pitati
Dragomira, Aleksu i Aćima
Novakovića. Poštujte vas
Milija udova Spasojević,
Svetomir i Ikonija Jelić,
Stere, Rogaića. Kl. 268

Potpisivanje
ratnoga zajma
je
najpreča dužnost.

Prvo ces. kr. povlašćeno dunavsko parobrodarsko društvo.

LJETNI RED PLOVIDBE
poštanskih i putničkih parobroda.

Vrijedi od 1. svibnja 1917. do dalje naredbe.

Primjedba: Za polazak parobroda sa svih parobrodskih stanica na Dunavu sve do Beograda, a tako isto na pobočnim rijekama vrijedi srednje evropsko vrijeme.

Izvadak iz društvenoga pravilnika.
U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju najraniji dolazak i odlazak parobroda.
Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikakvih prava na oštećenje prema upravi.
Za željezničke i parobrodске veze ne jamči uprava.

I. NA DUNAVU.

Niz vodu:

Iz Passau-a u Linč: lokalna ladja dnevno do 26. maja u 4 sata 30 min. do podne, od 27. maja do 31. avgusta u 5 sati 30 min. do podne, od 1. rujna do daljnjeg samo do postaje Engelhartzell, u 6 sati 35 min. do podne. Poštanska ladja: dnevno do daljnjeg u 3 sata po podne.

Iz Linca u Wien (Praterkai). Poštanska ladja: dnevno u 9 sati po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna do daljnjeg u 8 sati po podne. Brza ladja: dnevno u 10 sati 30 min. do podne do daljnjeg.

Iz Wiena (Weissgärber) u Pozsony: dnevno u 5 sata po podne do 31. kolovoza, od 1. rujna dnevno u 4 sata po podne.

Iz Wiena (Weissgärber) u Budapeštu: dnevno u 7 sati Wien Praterkai " " " " 7 " 30 m. u jutro.

Iz Budapešte u Zemun-Beograd dnevno u 10 sati u več. Iz Mohaca u Zemun: dnevno u 8 sati 35 min. do podne. Iz Aljmaša u Zemun: dnevno u 11 sati 50 min. do podne. Iz Vukovara u Zemun: dnevno u 2 sata po podne. Iz Ujvidéka u Zemun: dnevno u 5 sati 40 m. po podne.

Stiže u Zemun dnevno u 10 sati 25. min. noću. Stiže u Beograd dnevno u 11 sati 10 min. noću.

Uz vodu:

Iz Linca u Passau: lokalna ladja dnevno do 31. kolovoza u 12 sati o podne, od 1. rujna do daljnjeg u 12 sati o podne samo do Engelhartzell. Poštanska ladja: dnevno do daljnjeg u 5 sati 30 min. do podne u Passau.

Iz Wiena (Praterkai) u Linč. Poštanska ladja: dnevno do daljnjeg u 10 sata do podne. Brza ladja: dnevno do daljnjeg u 7 sati do podne.

Iz Požuna u Wien (Weissgärber): dnevno u 6 sati u jutro (Weissgärber) dnevno u 6 sati u več.

Iz Beograda za Budapeštu dnevno u 5 sati u jutro. Iz Zemuna u Budapeštu: dnevno u 5 sati 45 min. u jutro. Iz Ujvidéka u B.-Pestu: dnevno u 11 sati 5 m. prije podne. Iz Vukovara u B.-Pestu: dnevno u 4 sata 20 m. po podne. Iz Aljmaša u B.-Pestu: dnevno u 7 sati 25 min. u več. Iz Mohaca u Budapeštu: dnevno u 2 sata noću.)

U Budapešt stiže: dnevno u 3 sata 35 min. po podne. 1) Poštanske ladje imaju prilikulak na osobne vlakove u Mohacsu za Pecs.

One poštanske ladje, koje plove iz Budapešte u Beograd i natrag imadu, izuzevši petkom kod Starog Slankamena prilikulak na ladju koja plovi izmedju St. Slankamena i Titela.

II. NA TISI u mješovitog službi.

Niz vodu:

Iz Szegeda u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 5 sati iz jutro. 2)

Iz T.-Bece u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati do podne.

Iz Titela u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 3 sata poslije podne. Stiže u Zemun: u srijedu, petak i nedjelju u 6 sati po podne.

Uz vodu: Iz Zemuna u Titel Szeged: u srijedu, petak i nedjelju u 11 sati noću. 2)

Iz Titela u Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata 15 min. noću.

Iz T.-Bece za Szeged: u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 6 sati 15 min. iz jutro. Stiže u Szeged u ponedjeljak, četvrtak i subotu u 2 sata 15 min. po podne.

2) Putnička ladja koja plovi iz Szegeda u Zemun i natrag pristaje kod Rezsőháza i Starog Slankamena. ZEMUN, u travnju 1917.

Glavna agencija.

Jovan Premović
Zeneva, Case 3545 MB.

dostavlja:
ACIMU VUCKOVICU, svešteniku, Jovanova 70, Kragujevac. Zdravo sam, šta je sa Kajom i Julijanom. Odgovorite odmah preko Ace Dinića, Zeneva. Novac 330 kruna poslao sam, javite jesti li primili. O Vasi kakavog izvještaja nemam.
ADNRI KRČALICU, Beograd, Knez Milutina 1. Zdrav sam. Molim vas izvjestite me za ženu i djecu, koji su ostali u Leskovcu. Zove se Marija Hanžvić. Koji bi što znao molim, da me izvjesti preko Zeneva.

STOJAN COSOVIĆ, vreski načelnik Izvještava svoju ženu Saru u Ferizoviću, da joj je do sada poslao preko Tome Papatodosa iz Skoplja 2000 kruna. Ja, Petko Daničić, Dušan Zdravković i braća Nikšići zdravi smo. Da li je primila preko Pešte poslati novac od Jovana R. Jovičića.

MILORADU UROSEVICU, trgovcu, Loznica, okrug podrinski. Hvala ti na oglasu. Molim te mojoj porodici ako je u oskudici ukazi im pomoć u svemu kao i u novcu, i vodi računa o njima. Slaću im svakog mjeseca po 200 kruna. Neka Mila odgovori o prijemu poslanih joj 600 kruna u tri maha. Dragi, Raja Mirko i Vlada Grujić zdravo su. Vasu Grujića molim da vodi računa i staranje za moja. Čeda P. Kucićević.

KOSTA MITROVIĆ, Rača. Svi smo zdravi. Odmah izvjesti Stanku. Pozdrav, Stanko.

DINKI S. MILOSEVICI, Beograd. Vidim da moje karte ne primaš. Javljam ti, da smo ja i djeca zdravi, novac sam poslao za decembar 420 kruna; za januar 400; za februar 410; prvi put, a drugi put 300 i za mart 420, sad za april poslaću 440. Piši mi kad šta primaš. Pozdravi mamu, Božu i djecu, našu djecu izlubi i tebe gr'i Sina.

BRACI L. DJORDJEVIC, Zagubica, i MILANU ILICU, apotekaru Petrovac. Pozdrav od imenovanih: sin Aca Ilić, Kosta, Rade, Arandjel, Mihajlo i Djordje Djordjević; Milan i Milutin braća Stokovići; Svetolik, Dragoljub braća Kostići; Mita, Nikola i Stanoje braća Jovkići; Petar i Živan Milov. Timića i Jova Cvetkov; Jova Tina Martina Rajković; Sim. Rajkovića unuč, Djoka i Vojta kuma Stojanovića, Ilija i Dušan P. Milovanješ; Jova P. Sava Ž. Tomić; Bogdan, Mika Milenković i Svetislav Laznice, Sina Marinić, Joca Kovač, Jevrem Šuster, Ivan Lilić, Stanoje Lilić, Milan Lenke Popović, Petar Kulin, Petra Djurđevića brat, Ilija Čelešević, Milan Ilije Toćin, Stanoje Tine Tošića, Petar Janka Jovanov, Milovan Trafuljić, Jovan Bosić, Ilija Avramović, Petar Mijatović, Janko Kečić, Iva P. Ivić, Miroslav Drag. Aleksić i Milutin Čirić, Janko Gramić, Milutin Bresljanac, Bralović, Boža Ivović, Djoka Iličić, Vl. Radivojević Jova Luka Popović, Jaša, Života Gazdić iz Rušljeva Lj.

Stepanović, Života i Laza Radivojević iz Crnjaci, Dušan Nikole Tošića Donji Milanov, Dika Ljuba Bogdanović Jošanica, Obrad Djurić, Života Milosavljević, Dobričin Pavle Kakić, Života Radoljić iz Izvarice iz Ribara, Momčilo Stojadinović, Kostadin Pešić, Mileta Marković, Mita Veselina Ilića, iz Krepoljina Jevrenović zet, kuma Jove Steviljevića, brat Stojadin Pešić, Radivoje Milovanović, Djoka Jamandijev, iz Magudice Jovan Janković, Joksim L. Paci, Ilija N. Kuzić, iz Haole Milan Lukijanović, Ljuba Stanković, Milan Vasić, iz Bora Sina Jovanović sa Milanom i Dragomiro, Jovan i Kalin Milošević Brestovac, Golub Simić, Jovan Ilić, iz Zlota Jovan Stoković nerescica Sina Mošišić, Petar Savić Marinkov seštrić, Janko Radosavljević, Dragutin, Života, Mladen Milošević, Način i Mažarov sin i Andrejin sin, kao i ostali sodolci Milanovčani, Vukavčani. Molim moje prijatelje, da ovaj oglas dostave mojim i napred blagodarim i stojim ravnoj usluzi Dušan L. Djordjević, trgovac iz Žagubice.

Saveti Koste Protića, Novo-Pazarska, Niš, Vaš oglas čitao sam. Kosta i Pera zdravi su u Francuskoj. Krajem januara poslao sam preko Kose Protić, Kruševac, Milki 440 kruna. Nastanite te tu sumu primite. U početku marta poslao sam depešom vama i Milki po 283 kruna sve ovo poslao je Pera. Sve što imate za Peru i Kostu šalžite preko mene. Ja sam

sa njima u vezi. Javite mojoj ženi, da sam zdravo sa mojom i njenom braćom i da sam joj poslao novac preko Ljubice i Kose, a i na njenu adresu i da ću joj ovih dana još poslati preko Ljubice. Neka izvesti Leposavu Prelić, da sam od njenog muža dobio za nju 380 kruna i čim bude dozvoljeno poslaću joj. Sin Pantazićke zdrav je i poslao je majci oko 2000 kruna na Prizren. Da li je dobila? Javite mi odmah kako je moja žena i kćerka sa zdravljem kao i moji u Vranji. Javite ženi Koste Milosavljevića učitelja, da sam za nju dobio od Koste 200 kruna čim bude dozvoljeno poslaću joj. Neka ona traži od žene Milana opančara Niš 1000 dinara, koliko je Kosta dao za nju Milanu. Kako su sa zdravljem familije Bukumirovića, Dušana Mihajlovića, Petkovića, Prote Tase pop Najdana Spasojevića i ostali. Mnogo pozdravljam moje i vas. Tama Popović Placé Molard No. 3/III Zeneva.

Gornji Milanovac.

Vladimira Maksimovića iz sela Bresnice izvještava Manojlo Marinković da su: on, Aleksa i Milorad zdravi.

Dušan Mijajlović iz Drušnice izvještava svoje, da je zdrav.

Živojina Sretenovića iz Gornje Goravnice izvještava Zdravko Ž. Sretenović, da je zdrav.

Pavle J. Jovičić iz Bresnice izvještava svoga oca Živojina, da je živ i zdrav.

Pavle Srnčić iz Ostre javlja svojoj porodici, da je zdrav i želi, da se izvjesti o zdravlju sviju ukućana.

Miloš Ljubčić iz Zagradja izvještava svoga strica Filipa da je zdrav.

Danilo Lazović iz Mijakovaca, izvještava svoje, da su: on i njegova braća, kao i Budimir i Milutin Todorović zdravi. Borisav Marinković, trgovac iz Mojsinja, izvještava svoju ženu Perku, da je zdrav, želi izvješće o zdravlju sviju ukućana.

Čuprija.

Dušan V. Božić izvještava svoga oca Vujadina, da je sa bratom Sretenom zdrav i da ne brine za njih. Da javi ovim putem, da li je primio poslani novac i kakvog su zdravlja svi ukućani.

Šabac.

Marinka Mijajlović iz sela Sinoševića izvještava brat Aleksandar, da je zdrav, i molji ga, da mu on pošalje 80 dinara, On je u Tulonu u Francuskoj.

Valjevo.

Stanisavu K. Mirković iz Gornje Bukovice izvještava Živorad, da je zdrav.

Užice.

Obrena Kostadinovića iz sela Šljivovice izvještava Mihailo, da su: on i Miloš zdravi.

(Nastavit će se.)